

Sygn. akt V U 4/16

POSTANOWIENIE

Dnia 13 października 2017 roku

Przewodniczący: SSO Dorota Krawczyk

Protokolant: asyst. sędz. Adrian Dudek

po rozpoznaniu w dniu 13 października 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku H. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o przeniesienie odpowiedzialności za składki

na skutek odwołania H. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 4 września 2015 r. sygn. (...)

w związku z wnioskiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. o uzupełnienie wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 19 września 2017 roku w przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego

postanawia:

uzupełnić wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 19 września 2017 roku w ten sposób, że sentencję tego wyroku oznaczyć punktem 1 i po punkcie 1 dodać punkt 2 o treści: „nie obciążać wnioskodawcy H. K. kosztami postępowania w sprawie”.

UZASADNIENIE

W postępowaniu procesowym sąd orzeka o zwrocie kosztów w każdym orzeczeniu kończącym sprawę według jednej z następujących zasad: odpowiedzialności za wynik procesu, stosunkowego rozdzielenia kosztów, wzajemnego zniesienia kosztów, słuszności i zawinienia.

Wyjaśnienia wymaga, że strona wnosząca odwołanie do Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w myśl art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 623) nie ma obowiązku uiszczenia kosztów sądowych. Jednakże podstawową zasadą rządzącą kosztami postępowania w procesie cywilnym jest reguła, zgodnie z którą strona przegrywająca sprawę ma obowiązek zwrotu przeciwnikowi poniesionych przez niego kosztów postępowania niezbędnych do celowej obrony jego praw (art. 98 § 1 k.p.c.). W myśl zaś art. 108 ustawy o kosztach sądowych zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi.

Fakt, że wnioskodawca jest zwolniony z mocy prawa od kosztów sądowych związanych z wniesieniem odwołania (za wyjątkiem opłat wskazanych w art. 35 i 36 ustawy) oraz zwolniony z wydatków (art. 98 ustawy o kosztach) skutkuje dla niego dobrodziejstwem prowadzenia procesu bez konieczności ponoszenia opłat i wydatków. Zwolnienie to jednak nie uchyla odpowiedzialności za wynik sporu w stosunku do przeciwnika procesowego. Oznacza to, że powyższe

zwolnienie nie wystarcza by wyłączyć działanie ustanowionej w art. 98 § 1 k.p.c. reguły, że ten kto przegrał spór zwraca koszty procesu temu czyje racje zostały uznane za słuszne.

Art. 98 § 1 k.p.c. stanowi, iż strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata (radcy prawnego), koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony (art. 98 § 3 k.p.c.).

Podkreślenia wymaga, że zgodnie z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej kosztami w ogóle. Warto podkreślić, że wskazany przepis daje sądom swobodę przy rozstrzygnięciu o zwrocie kosztów procesu, gdy stosowanie zasady wyrażonej w art. 98 k.p.c. (odpowiedzialności za wynik procesu) nie można by pogodzić z zasadą słuszności.

Sąd może uwolnić stronę od obowiązku zwrotu kosztów procesu na podstawie art. 102 k.p.c. jeżeli stwierdzi, że zachodzi „wypadek szczególnie uzasadniony”. Przepis ten regulujący wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik sprawy stanowi, iż sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami, gdy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony. Podstawę do zastosowania art. 102 k.p.c. stanowią konkretne okoliczności danej sprawy, przekonujące o tym, że w danym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne i niesprawiedliwe.

Zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego, przy ocenie przesłanek z art. 102 k.p.c. należy przede wszystkim wziąć pod uwagę fakty związane z samym przebiegiem procesu, tj. podstawę oddalenia żądania, zgodność zamiarów stron w sprawach dotyczących stosunku prawnego, który może być ukształtowany tylko wyrokiem, szczególną zawilóść lub precedensowy charakter sprawy albo subiektywne przekonanie powoda co do zasadności zgłoszonego roszczenia, a ponadto sposób prowadzenia procesu przez stronę przegrywającą albo niesumienne lub oczywiście niewłaściwe postępowanie strony wygrywającej, która w ten sposób wywołała proces i koszty połączone z jego prowadzeniem (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2011 r., sygn. akt II CZ 105/11).

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy, Sąd uznał, że zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności uzasadniające odstąpienie od obciążania kosztami strony odwołującej, zgodnie z art. 102 k.p.c. Jak wynika z zeznań H. K. w chwili obecnej nie uzyskuje on żadnych dochodów, jednakże pomimo trudnej sytuacji rodzinnej, czyni on starania, aby poprzez prowadzoną działalność gospodarczą poprawić swoją sytuację finansową i uregulować zaległości z tytułu zobowiązań względem ZUS. W takiej sytuacji dodatkowe obciążanie ubezpieczonego kosztami niniejszego postępowania, mając na względzie wysokość kwot, do których spłaty ubezpieczony jest zobowiązany na mocy skarżonej decyzji, stałoby w sprzeczności z względami słuszności.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążenia ubezpieczonego kosztami zastępstwa procesowego.